

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

31 oktober 2000

BELEIDSBRIEF

Brusselse Aangelegenheden

Beleidsprioriteiten 2000-2001

ingediend door de heer Bert Anciaux,
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden
en Ontwikkelingssamenwerking

INHOUD

	Blz.
Deel 1 : De basisoptie voor Brussel	3
Deel 2 : De rol van Brusselse Aangelegenheden binnen de Vlaamse regering	5
Deel 3 : De relatie met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de reeds bestaande instellingen van de Vlaamse Gemeenschap	6
Deel 4 : De eigen initiatieven	7

Brussel deel van Vlaanderen

De beleidsnota die begin januari in het Vlaams Parlement werd ingediend bevatte de bouwstenen voor een Vlaams beleid in Brussel. De nota bevatte maatregelen en suggesties voor de invulling van een Vlaams beleid in onze hoofdstad. Die voorstellen worden omstandig geëvalueerd en besproken in deze beleidsbrief.

Deze beleidsbrief zal ook – meer dan in de beleidsnota - aandacht besteden aan het plan achter het Vlaams beleid voor Brussel: wat is hierbij de basisopstelling en met welke strategie dient de Vlaamse regering in haar hoofdstad actief te zijn? Eerst proberen we dit antwoord te formuleren. De concrete maatregelen worden daarna per actieterrein uitgewerkt.

De opbouw van de beleidsbrief Brusselse Aangelegenheden bestaat uit vier grote delen:

1. De basisdoelstelling voor een Vlaams beleid in Brussel
2. De rol van Brusselse Aangelegenheden binnen de Vlaamse regering
3. De relatie met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het reeds bestaande netwerk van Vlaamse instellingen
4. De eigen initiatieven vanuit Brusselse Aangelegenheden

DEEL 1: De basisoptie voor Brussel

De Bijzondere Brusselwet van 1989 haalde Brussel uit de koelkast. De wet gaf het ontstaan aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met zijn specifieke regeling en organisatie voor gewestmateries enerzijds en gemeenschapsmateries anderzijds.

Elf jaar na datum kan moeilijk gesproken worden over een onverdeeld succes. De hoofdstad van Europa, het federale België en Vlaanderen heeft duidelijk haar draai nog niet gevonden. De beleidsinstrumenten zijn niet aangepast aan de rol van Brussel als grootstad én haar rol als hoofdstad.

Op sociaal-economisch vlak behoort Brussel tot de Europese top inzake welvaartscreatie per capita en vormt het een belangrijke plaats van tewerkstelling voor Vlamingen. Toch blijft de Brusselse bevolking verarmen, vluchten begoede Brusselaars naar de rand, blijft de economische groei achter op het gemiddelde van het land en is de werkloosheid zeer hoog. De Brusselse populatie veroudert en krijgt meer en meer een multiculturele samenstelling. Gemeenten met een sociaal-economische achterstand krijgen de kloof met de rijkere gemeenten niet gedicht.

Op politiek-communautair vlak zijn de Brusselse instellingen woelig. De tegenstellingen tussen Vlamingen en Franstaligen beroeren regelmatig de politieke agenda. Typerend is dat Vlamingen en Franstaligen elk op hun manier de Bijzondere Brusselwet hebben ingevuld. Vlaanderen opteerde ervoor de band met Brussel te behouden. De Franse Gemeenschap stootte bevoegdheden af naar de Franse Gemeenschapscommissie en het Waals Gewest. Hierdoor werd het statuut van de Franse Gemeenschapscommissie fundamenteel anders dan dat van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Op financieel vlak blijkt duidelijk dat Brussel van het federale beleidsniveau al in ruime mate extra middelen krijgt voor haar hoofdstedelijke functie. Toch blijven de Brusselse beleidsinstanties meer middelen claimen bij de federale overheid.

De rode draad doorheen deze problematieken is duidelijk tweeledig. Enerzijds is Brussel een grootstad met alle problemen die dit met zich meebrengt: stadsvlucht, verpauperde wijken, veroudering van bevolking, financiële tekorten... Het zijn problemen waar ook andere grootsteden als Antwerpen en Luik mee kampen.

Anderzijds is Brussel een internationale én een nationale hoofdstad. In een federaal bestel betekent dit laatste dat de hoofdstad een ontmoetingsplaats is voor de grote gemeenschappen van het land. In essentie maakt dit haar tot een 'geval apart'. Hier ontmoeten de gemeenschappen elkaar en nemen ze samen verantwoordelijkheid op voor hun hoofdstad.

De Brusselwet van 1989 richtte het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op. Dit maakte een stadsgerichte politiek mogelijk die tot enkele verdienstelijke resultaten leidde. Anderzijds zijn er ook bij het functioneren van dit orgaan pijnpunten te detecteren. Deze hebben vooral betrekking op communautaire tegenstellingen en op een slechte bevoegdheidsallocatie (rol van gemeenten, te weinig schaalgrootte van het hoofdstedelijk gewest voor bepaalde materies, oversijpelingeffecten naar andere gewesten toe bij andere materies).

M.b.t. het hoofdstedelijk karakter dient zeker gesteld te worden dat de huidige werking van het hoofdstedelijk gewest en haar gemeenschapscommissies niet voldoet. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de pretentie een derde deelstaat in België te zijn. Er is weinig of geen openheid naar de Vlaamse regering om ook daadwerkelijk samen te werken aan de leefbaarheid van Brussel.

Daarnaast dreigt de huidige politieke constellatie de Vlaamse Brusselaars en de Vlamingen in de rest van Vlaanderen eerder uit elkaar te drijven. Op politiek niveau ontstaat stilaan een gevaarlijke dynamiek die de Vlaamse Brusselaars dreigt te 'verbrusselen'. Dit is geen goede zaak voor de Brusselse Vlamingen. Zij hebben Vlaanderen immers nodig om in Brussel niet volledig van de kaart geveegd te worden.

De sluipende scheiding tussen Vlaanderen en de Brusselse Vlamingen is ook een nefaste evolutie voor het project Brussel. Een stad als Brussel is op zich niet leefbaar. Al wat broeit en bruist, leeft op wisselwerking. Een wisselwerking tussen de verschillende culturen en subculturen in Brussel zelf maar ook de confrontatie van een stad met haar hinterland. Ook louter financieel gezien is Brussel trouwens niet zelfredzaam.

Brussel heeft daarom nood aan een politiek die haar grootstedelijke én hoofdstedelijke functie incorporeert. Vlaanderen is zonder Brussel niet veel meer dan een provincie. Maar Brussel zonder Vlaanderen zou niet veel meer zijn dan een provinciestadje.

Vandaar de basisdoelstelling van het Brusselbeleid, m.n.: **een nauwere band nastreven tussen Vlaanderen en haar hoofdstad**

Het Vlaams beleid voor Brussel moet zich sterker richten op de hechte band tussen Brussel en Vlaanderen, niet alleen uit bezorgdheid voor de Vlaamse Brusselaars maar ook vanuit een algemeen bekommernis voor de leefbaarheid van de stad. Alle Brusselse inwoners hebben immers belang bij een nauwe samenwerking tussen Brussel en Vlaanderen. Een toekomstproject voor Brussel mag niet vertrekken vanuit de stad alleen. Een louter stedelijke of plaatsgebonden logica is op termijn niet leefbaar.

Als Vlaams minister voor Brusselse aangelegenheden hebben we drie terreinen waarop we actief moeten zijn en waar de basisfilosofie van de band tussen Brussel en Vlaanderen dient te worden bewerkstelligd. Zo is er in de eerste plaats onze rol binnen de Vlaamse regering. Ten tweede is er onze toezichhoudende bevoegdheid en politieke invloed binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Ten derde is er het eigen initiatief om een Vlaams Brusselse politiek te voeren.

DEEL 2: De rol van Brusselse Aangelegenheden binnen de Vlaamse regering

De huidige Vlaamse regering liet bij haar aantreden een verstrekkende bepaling opnemen in haar regeerakkoord:

'De Vlaamse regering vertaalt haar relatie met de Vlaamse gemeenschapsinstellingen in Brussel in een norm die bepalend is voor haar politiek handelen en haar financieel engagement (...) Daarom beschouwt de Vlaamse regering een derde van de Brusselse bevolking of 300.000 Brusselaars als haar doelpubliek.'

Dit is de eerste keer dat een zo duidelijk referentiepunt voor het Vlaams beleid in Brussel werd vastgelegd. Voor elk belangrijk beleidsinitiatief in Vlaanderen wordt Brussel bekeken als een stad met 300.000 inwoners.

Het is aan de minister van Brusselse aangelegenheden om te waken dat bovenstaande intentie geen dode letter blijft. We moeten waakzaam zijn bij het tot stand komen van nieuwe decreten en bij de ontwikkeling van andere beleidsinitiatieven.

In het voorbije jaar was die waakzaamheid wel degelijk aanwezig. In dossiers zoals de zorgverzekering, de herziening van de financiering van de universiteiten en het inburgeringsbeleid vervulden we zowel een Brusselse waakhondfunctie als een pro-actieve rol bij de uittekening van de beleidsplannen.

Ook bij de uitwerking van het ontwerpdecreet rond het jeugdwerk, het decreet op het lokaal cultuurbeleid en het decreet voor de bibliotheken speelden we een actieve Brusselse rol.

Toch dient meer aandacht te gaan naar de structurele inbedding van het Brusselbeleid binnen het algemeen beleid van de Vlaamse regering. Einde 1999 stuurden we een brief aan onze Vlaamse collega's met de vraag de opvolgingsrapporten van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB) uit de vorige legislatuur te actualiseren. Aan de hand van de verkregen informatie voerde het kabinet bilaterale gesprekken met de functioneel bevoegde kabinetten over de beleidsopties voor Brussel binnen hun domein voor de volgende jaren. Net voor het zomerreces werd deze problematiek nog eens geagendeerd op de Vlaamse regering met de vraag naar extra input.

Dit najaar wordt een tekst opgesteld die de nieuwe leidraad voor de GACB moet worden. Deze licht in de eerste plaats de basisopties van het Brussel beleid nader toe. De tekst zal ook op basis van vroegere rapporten de bestaande regelgeving moeten doorlichten en oplossingen formuleren m.b.t. hun toepassing in Brussel. Verder dient de tekst te bepalen welke concrete maatregelen de Vlaamse regering in zijn geheel en de functioneel bevoegde ministers afzonderlijk dienen te nemen in functie van het Brusselbeleid van de Vlaamse regering. Deze nota dient het startpunt te worden van de werking van de nieuwe GACB.

Tenslotte dient de hele Vlaamse regering alert te blijven m.b.t. politieke en sociale evoluties die de positie van de Vlaamse gemeenschap in Brussel aanbelangen. Zij moet haar mogelijkheden uitputten in functie van de bescherming van de Brusselse Vlamingen. In dit perspectief dienen enkele specifieke punten uit het actieplan rond de taalwetgeving in de Brusselse ziekenhuizen gezien te worden. De regering gaf groen licht om de niet toepassing van de taalwetgeving in Brusselse ziekenhuizen en gemeentelijke instellingen aan te kaarten op respectievelijk de interministeriële conferenties Volksgezondheid en Drugbeleid en Binnenlandse Zaken. De de facto uitholling van het taalhoffelijkheidsakkoord zal, op ons voorstel, door de Vlaamse regering geagendeerd worden op het Overlegcomité.

DEEL 3: De relatie met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de reeds bestaande instellingen van de Vlaamse gemeenschap

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is het bruggehoofd van Vlaanderen in Brussel. Het is het bestuursniveau dat de functie van de gemeenten en provincie opneemt. Naast de Vlaamse Gemeenschap die in Brussel ook rechtstreeks kan optreden, is de VGC een belangrijke en vanzelfsprekende Vlaamse actor.

De samenstelling van het College en van de Vlaamse leden van de Brusselse Hoofdstedelijke regering is identiek. De financiering vanuit het gewest werd de voorbije jaren via de trekkingsrechten aanzienlijk verhoogd. Het gevaar bestaat hierdoor dat de VGC zich hierdoor sterker gaat inbedden in de hoofdstedelijke structuren en dit ten nadele van de band Brussel-Vlaanderen. Dit is een evolutie waar we ten zeerste alert voor zijn. De VGC kan niet langer optreden als onderaannemer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

M.b.t. de toezichtsregeling dient de huidige regeling te blijven bestaan en zullen we onze verantwoordelijkheid blijven opnemen. Er kan geen sprake van zijn het toezicht te beperken tot enkel die zaken van algemeen politiek belang. Het toezicht moet ook de functionele dossiers omvatten. Concreet zal binnen de cel coördinatie Brussel van de Vlaamse administratie onderzocht worden in welke mate de functionele departementen van de Vlaamse gemeenschap kunnen ingeschakeld worden in de toezichthoudende opdracht.

Begrotingsperikelen (met de voorlopige twaalfden) zoals tijdens het voorbije jaar dienen voorkomen te worden. Door de sterk verhoogde dotatie aan de VGC hebben we een jarenlang structureel deficit opgelost. De Vlaamse regering bracht zo de oorspronkelijk ingediende begroting van de VGC in evenwicht. Het College van haar kant ging het engagement aan om

geen deficitaire begrotingen meer in te dienen en om de volgende 5 jaar geen bijkomende middelen meer te vragen.

De band Brussel-Vlaanderen moet ook de relatie College van de VGC – Vlaamse Regering bepalen. Er moet een wisselwerking. De Vlaamse regering moet de aandacht voor Brussel opvoeren en de VGC moet openstaan voor Vlaanderen. In deze optiek zal opnieuw gestart worden met het driemaandelijks overleg tussen de Vlaamse regering en het college van de VGC. Hier kan dan zowel over de grote politieke opties als over concrete dossiers van gedachten gewisseld worden.

Een ander aandachtspunt heeft te maken met de herkenbaarheid van de instellingen in Brussel die ruim gefinancierd worden door de Vlaamse Gemeenschap of door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het kan niet langer dat Vlaanderen zomaar investeert in de Vlaams-Brusselse instellingen zonder dat deze instellingen mee werken aan de Vlaamse zichtbaarheid in de hoofdstad. De band Brussel-Vlaanderen moet ook door deze initiatieven uitgedragen worden. Een beleid dat niet berust op erkenning en respect tussen organisator en gebruiker is immers niet duurzaam.

Via de uitbreiding van de constitutieve autonomie van de Vlaamse Gemeenschap zal alles in het werk gesteld worden om de band Brussel - Vlaanderen ook institutioneel te versterken. De rechtstreekse verkiezing van de Brusselse leden in het Vlaams Parlement, de institutionele versterking door de gewijzigde samenstelling van het VGC-College en het wegwerken van de onmogelijkheid om als Brussels lid in de Vlaamse regering gewestverantwoordelijkheid te nemen, zijn enkele blijvende actiepunten.

Tot slot wordt door een beleidsovereenkomst tussen de Vlaamse regering en het College van de VGC ook meer impact uitgeoefend op de beelidskeuzes binnen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Dit instrument is te vaak een louter ondersteunen van uitsluitend ééntalig Franstalige initiatieven. De VGC zal de opdracht krijgen via haar leden meer te wegen op het beleid van de GGC. De bi-communautaire sector wordt niet langer via de Vlaamse dotatie aan de VGC ondersteund.

DEEL 4: De eigen initiatieven

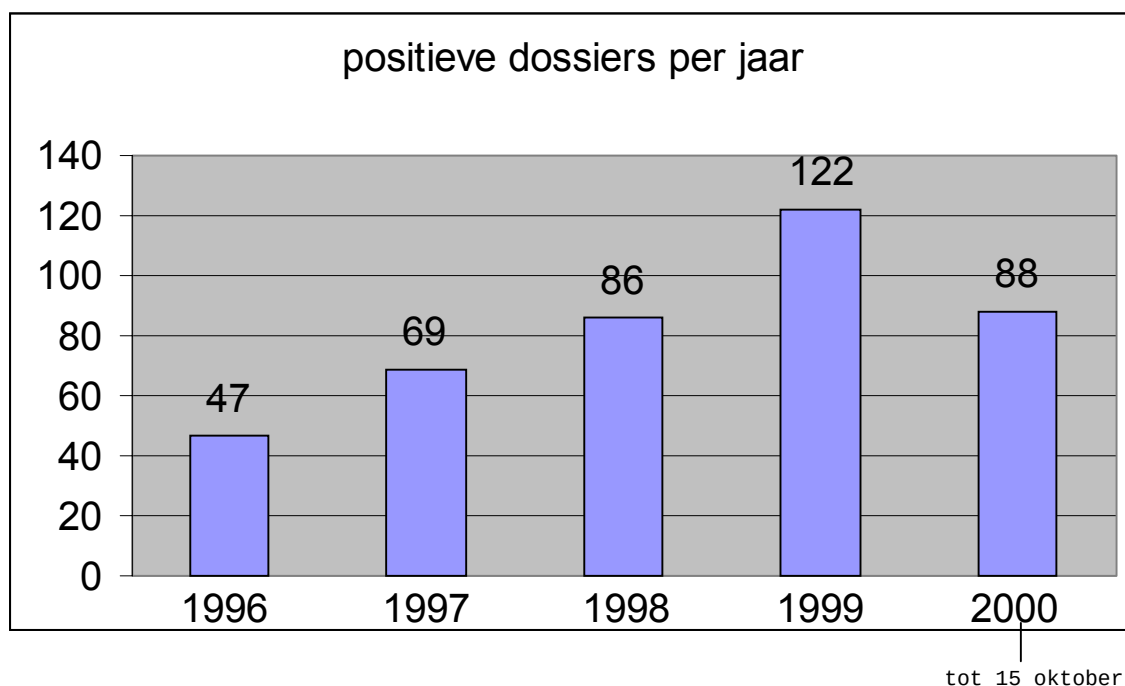
De eigen initiatieven van Brusselse Aangelegenheden passen binnen het beleidskader waarbij de band Vlaanderen – Brussel hechter dient aangehaald te worden.

4.1. De subsidies in het kader van de subsidiegids

Een belangrijke pijler in het eigen beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel zijn de facultatieve subsidies. Deze subsidies bieden mogelijkheden tot financiële ondersteuning aan het Vlaamse netwerk in Brussel voor initiatieven die buiten de gewone werking vallen maar het Vlaamse beleid voor Brussel mee realiseren. Het gaat hierbij om initiatieven die de Nederlandse taal en de aanwezigheid van de Vlaamse gemeenschap in Brussel bevorderen en profileren, om projecten die de band tussen Vlaanderen en Brussel en tussen Vlamingen en de allochtone gemeenschappen in Brussel aanhalen en om acties die bijdragen tot de vernieuwing van het stedelijk weefsel in Brussel via de beleidsdomeinen onderwijs, cultuur, welzijn en het Sociaal Impulsfonds.

De ontwikkeling van een accessbestand gedurende het afgelopen jaar maakt een nauwkeurige opvolging van de subsidiedossiers en een grondige beleidsanalyse mogelijk.

Hieruit blijkt dat het aantal subsidiedossiers van Brusselse Aangelegenheden, sinds 1996 flink is gestegen. In 1996 waren er 47 goedgekeurde dossiers, in 1997 reeds 69, in 1998 liep dat verder op tot 86, in 1999 tot 122. Dit jaar werden tot nu toe (afsluitdatum 15 oktober) 88 dossiers gesteund.

Uit de analyse van de subsidiedossiers van 2000 blijkt bovendien dat 65% van de gesubsidieerde projecten van culturele aard is. Vanuit de andere sectoren is het aantal aanvragen minimaal: welzijn is nog goed voor 21% maar stadsecologie en sociale economie zijn zo goed als afwezig. Deze laatste twee zouden echter een breekijzer kunnen vormen om ook binnen de gewestmateries een positieve dynamiek op gang te brengen.

Om van deze projectsubsidies van Brusselse Aangelegenheden een efficiënter beleidsinstrument te maken, dat een grotere sturing toelaat en eigen beleidsinitiatieven ondersteunt, zullen volgende maatregelen worden uitgewerkt:

4.1.1. Betere verspreiding van de subsidiegids

Zodra de nieuwe procedure voor begrotingscontrole definitief is goedgekeurd op de VR, kan de aangepaste gids in een ruime oplage verspreid worden volgens het adressenbestand van de administratie en van de gidsen van de Brusselse Welzijnsraad, over het jeugdwerk, over voorzieningen voor senioren, ...

Hierbij zal extra aandacht worden geschonken aan organisaties die op de rand van gemeenschaps- en gewestaangelegenheden werken, zoals opleidingsprojecten, stadsvernieuwingsprojecten, ...

4.1.2. Oproep tot projectvoorstellen

Met een (half)jaarlijkse oproep tot projectvoorstellen kunnen de aanvragen meer gestuurd worden in het kader van de eigen beleidsopties. Deze projecten zouden een ondersteuning of versterking kunnen zijn voor de eigen initiatieven vanuit Brusselse Aangelegenheden zoals de campagnes, de taaldienst, ... Dit biedt ook de gelegenheid de verdeling van de kredieten beter te plannen. Het onderscheid tussen de subsidiëeringskanalen van de VGC en Brusselse Aangelegenheden wordt beter afgelijnd.

4.1.3. Impulsbeleid voor vernieuwende initiatieven

Om te komen tot de verruiming van organisaties die een beroep doen op Brusselse Aangelegenheden, kan het impulsbeleid een instrument zijn.

Het is de bedoeling dat beloftevolle initiatieven, gedragen door bekwame bestuurders, tijdelijk voluit worden gesubsidieerd vanuit Brusselse Aangelegenheden en de tijd krijgen hun levensvatbaarheid te bewijzen in afwachting van eigen stabiele inkomsten, structurele Vlaamse subsidie of subsidie vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Op die wijze zouden waardevolle jonge Vlaamse initiatieven in Brussel vlotter vaste voet aan de grond moeten krijgen. Het is geen must dat die projecten reeds na één jaar op eigen vleugels vliegen : een geleidelijke en begeleide subsidieafbouw is aangewezen.

4.1.4. Toevoeging van de categorie co-communautaire projecten

De invoering van de categorie co-communautaire projecten zou een beleidsanalyse toelaten die in het Brusselse meertalige veld de samenwerking met de Franse Gemeenschap in kaart brengt. In de subsidiegids zal benadrukt worden dat zulke tweetalige projecten enkel worden gesteund op voorwaarde dat de financiële inbreng van de Franse Gemeenschap op z'n minst even hoog is als die van de Vlaamse Gemeenschap. Naast co-financiering is ook daadwerkelijk co-beheer door de Franse Gemeenschap een subsidiëeringsvoorwaarde. Hiervoor kan de aanvrager samenwerken met een zusterorganisatie uit het Franstalige veld. Vanzelfsprekend dienen deze projecten ook beoordeeld te worden in het kader van de uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap in haar hoofdstad.

4.2. Enkele opmerkelijke subsidies

4.2.1. De nominatum subsidies

De vzw's die nominatum zijn ingeschreven in de begroting (De Stadskrant, TV-Brussel) of die een belangrijke overheidsopdracht vervullen, zullen via jaarlijkse beheersovereenkomsten nauwer betrokken worden bij het eigen Vlaamse beleid voor Brussel. In overleg met deze organisaties worden inhoudelijke jaardoelstellingen geformuleerd aan de hand waarvan bij afloop van de overeenkomst een evaluatie kan plaatsvinden. Ook met de VGC is deze handelswijze hanteerbaar.

4.2.2. De subsidie aan de vzw Seniorencentrum m.b.t. gratis openbaar vervoer voor 65+

De realisatie van gratis openbaar vervoer voor 65-plussers in Brussel maakte een einde aan de discriminatie tussen Vlaamse en Vlaams-Brusselse senioren. In Vlaanderen krijgt elke 65-plusser immers automatisch een pasje waarmee hij of zij gratis kan gebruikmaken van De Lijn. De inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest konden van deze maatregel niet genieten. Het kabinet zette daarom in samenwerking met het Seniorencentrum een derdebetalerssysteem op poten. Dit houdt in dat het Seniorencentrum vzw een overeenkomst heeft afgesloten met De Lijn en dat de Vlaamse Gemeenschap voor die opdracht een subsidie verleent aan het centrum. Hierdoor konden de eerste 65 plussers reeds in oktober 2000 hun gratis Lijnabonnement ontvangen. In 2001 zal aan het Seniorencentrum een nieuwe subsidie worden toegekend. Een ludieke campagne in de Brusselse media maakte het initiatief bij de doelgroep bekend.

4.2.3. Site de Lijn

Op 3 mei 2000 sloot de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst af met het Centrum voor Sociale Stadsontwikkeling inzake de site de Lijn in Anderlecht, die eigendom is van de Vlaamse Vervoersmaatschappij. Het Centrum zal een projectdossier opstellen over de ontsluiting van het terrein. De bedoeling is te onderzoeken welke de concrete mogelijkheden zijn om op deze site acties te ontwikkelen die de leef- en woonkwaliteit in deze wijk daadwerkelijk kunnen verbeteren. Hiervoor zal nauw samengewerkt worden met alle betrokken overheden en actoren op het veld. De uitkomst van dit onderzoek zal o.m. bepalen welke rol de Vlaamse Gemeenschap kan spelen bij de verder uitwerking van het project.

4.2.4. Subsidies m.b.t. het Nederlandstalig aanbod in de gezondheidszorg

Het actieplan dat de taalwetten wil doen naleven vraagt o.m. aandacht voor de problematiek van de Nederlandstalige gezondheidszorg in Brussel.

Het kabinet werkt actief mee met de vzw's Van Helmontgilde, Vlaamse Huisartsen en de Medische Vereniging van Halle en omgeving bij de organisatie van een colloquium over de problemen van de Nederlandstalige gezondheidszorg in Brussel en de Vlaamse Rand. Het doel hiervan is de reeds bestaande studies en initiatieven te inventariseren en aan de praktijk te toetsen. Daarnaast zullen de beleidsverantwoordelijken hun toekomstperspectieven en hun politiek actieprogramma voorleggen m.b.t. de remediëring van de gesignaleerde problemen. Dit colloquium kan een impuls geven tot een structureel overleg over de uitbouw van een kwaliteitsvolle Nederlandstalige gezondheidszorg in Brussel.

Daarnaast krijgt ook het Pro Medicis-project ondersteuning vanuit Brusselse Aangelegenheden. Dit project probeert vraag en aanbod van Nederlandstalig medisch en verzorgend personeel in Brussel op elkaar af te stemmen. Zij onderzoeken bijvoorbeeld hoe studenten kunnen overhaald worden om hier stage te lopen en zich ook na hun studies in Brussel te vestigen.

4.2.5 Eigen Vlaamse instellingen

We moeten vaststellen dat de Vlamingen in Brussel in slechts een zeer beperkt gedeelte van de bi-communautaire instellingen volwaardig terechtkunnen. De Vlaamse Gemeenschap richt

zich in Brussel via de Vlaamse instellingen tot de eigen bevolking. De subsidies in het kader van Brusselse Aangelegenheden zullen ook aangewend worden om van bestaande huizen, Vlaamse huizen te maken, of rechtstreeks waar nodig nieuwe instellingen op te richten.

Met de collega's bevoegd voor Welzijn, Onderwijs en Toerisme worden afspraken gemaakt om bijkomende eigen instellingen op deze terreinen op te richten. Ook via de eigen bevoegdheden Cultuur en Jeugd zullen investeringssubsidies voorbehouden worden voor Brussel.

4.3. Het communicatiebeleid

De reeds bestaande en de nieuw op te richten communicatie instrumenten dienen te kaderen in het Vlaams beleid voor Brussel. Ze dienen mee te bouwen aan de herkenbaarheid van de Vlaamse instellingen in de hoofdstad en/of aan het informeren van Vlamingen buiten Brussel over de Vlaamse aanwezigheid in de hoofdstad.

4.3.1. Promotie- en informatie van de Vlaamse netwerken in Brussel

Het voeren van een sterk informatie- en promotiebeleid is de tweede belangrijke pijler in het eigen Vlaams beleid t.a.v. Brussel. Deze communicatiestrategie heeft als doel de zichtbaarheid en de herkenbaarheid van de Vlaamse instellingen in Brussel te verhogen. De vaak anderstalige gebruikers van de instellingen moeten ervan op de hoogte zijn dat de kwalitatieve dienstverlening mogelijk gemaakt wordt door de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

4.3.2. Het Vlaams Huis van de Communicatie

Het Vlaams Huis van de Communicatie (werktitel) moet een centraal en goed zichtbaar communicatiecentrum worden met een informatieve functie over de Vlaamse instellingen en haar activiteiten. Deze informatieve functie zal gericht zijn op de Vlaamse Brusselaars, de anderstalige Brusselaars en op Vlamingen buiten Brussel. Dit centrum moet voor alle Brusselse bevolkingsgroepen en voor de bezoekers van de hoofdstad een begrip worden, zodanig dat zij voor informatie over de Vlaams-Brusselse voorzieningen, evenementen en andere stadsinformatie slechts aan één adres denken.

In 2000 werd samen met de VGC, aan de uitbouw van het Vlaams Huis van de Communicatie een aanzet gegeven. Naast de twee reeds bestaande geledingen van dit huis, de centrale informatiedienst van de VGC en de huisvestingsdienst 'Wonen in Brussel', wordt gedacht aan een onthaal- en promotiedienst en een dienst voor cultuurcommunicatie. Beide vzw's zouden vanuit hun kerndoelstellingen coördinerend en complementair optreden t.a.v het bestaande werkveld en meewerken aan een geïntegreerd communicatiebeleid van de beide overheden.

4.3.3. De vzw Onthaal- en promotie Brussel

De vzw Onthaal en Promotie Brussel moet in 2001 de erfgenaam van het Contact- en Cultuurcentrum worden. Deze nieuwe vereniging neemt de taak op zich om op een actieve en

toekomstgerichte wijze het Vlaams-Brusselse netwerk te promoten naar Vlaanderen, de Vlaamse Brusselaars en de anderstalige inwoners van Brussel. In de beheersovereenkomst tussen OPB, het CCC en de Vlaamse Gemeenschap voor het werkjaar 2000 zijn daartoe volgende basisdoelstellingen opgenomen:

- Het uitwerken en realiseren van onthaal- en promotieactiviteiten ter bevordering van de relatie tussen Vlaanderen en Brussel;
- Het bevorderen van de relatie met de allochtone en internationale gemeenschap in Brussel;
- De promotie van Vlaamse festiviteiten en evenementen in Brussel;
- Het bevorderen van de communicatie en promotie van de Brusselse Vlaamse culturele, welzijns- en onderwijsactoren in Vlaanderen en Brussel.

Deze organisatie kan naast de coördinatie van reeds bestaande initiatieven dus eventueel zelf activiteiten opzetten of campagnes voeren naar specifieke doelgroepen in Vlaanderen en Brussel. Centraal in de coördinatie en de realisatie van de initiatieven die zich richten naar de diverse anderstalige bevolkingsgroepen, staat het betrekken van deze doelgroepen bij de Vlaamse netwerken in Brussel. Uiterlijk in december 2000 moet de organisatie een beleidsplan voor 2001 voorleggen.

4.3.4. vzw Cultuurcommunicatie

De vzw Cultuurcommunicatie heeft als doel alle informatie m.b.t het Vlaamse culturele leven in Brussel te bundelen en op een geïntegreerde manier te verspreiden. De vzw kan ook activiteiten opzetten die het culturele aanbod bij een breder publiek bekendmaken. Op termijn zou het ook mogelijk moeten zijn om in één centraal bureau tickets af te halen voor de voorstellingen en evenementen van alle Vlaamse en Franstalige culturele partners. Hiervoor zou de vzw nauw samenwerken met een Franstalige zusterorganisatie die door de Franse Gemeenschap zou worden gesubsidieerd. In 2001 zal deze vereniging zich niet alleen moeten positioneren binnen het Vlaamse Huis van de Communicatie maar ook binnen het op te richten Vlaams Centrum voor Cultuurcommunicatie.

Op korte termijn moeten de VGC en de Vlaamse Gemeenschap een éénduidig beleidsplan uitwerken m.b.t. de financiële input, de geformuleerde doelstellingen, de bestuurlijke, de operationele en organisatorische aspecten van het Vlaams Huis van de Communicatie. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de positionering van de verschillende diensten t.o.v. elkaar en van het Brussels werkveld.

4.3.5. de Stadskrant

Een belangrijk instrument in de Vlaamse communicatiestrategie zijn de twee complementaire uitgaven van vzw De Stadskrant: *Brussel Deze Week* en *Tram 81*. Het Nederlandstalige weekblad *Brussel Deze Week* is op de Nederlandstalige Brusselaars en alle geïnteresseerde lezers gericht. De verspreiding gebeurt op naam op basis van een geactualiseerd adressenbestand via een postabonnement. Het weekblad heeft een lange traditie en is intussen aan haar 733ste nummer toe. Het meertalige maandblad *Tram 81* daarentegen kwam voor het eerst uit in maart 1999. Naast Nederlandstalige, bevat het blad ook Franstalige en Engelstalige artikels. Het blad verschijnt tien keer per jaar op 404.000 exemplaren (bus aan bus) en richt zich tot de hele Brusselse bevolking. Beide periodieken hebben aandacht voor alle aspecten van de grootstad maar leggen toch de nadruk op het leven van de Vlaamse Brusselaars. De Stadskrant moet er zorg voor dragen dat de inhoud voldoet aan de hoge eisen van kwaliteitsjournalistiek en ook voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk blijft. Tijdens

de maanden december 1999 en januari 2000 organiseerde het onderzoeksbureau Dimarso een publieksenquête rond beide publicaties. Daaruit bleek dat Brussel Deze Week op het goede spoor zit en haar doelstellingen grotendeels waarmaakt. Tram 81 daarentegen worstelde met een ernstig verspreidingsprobleem en kon conceptueel en inhoudelijk zeker nog worden verbeterd. Sinds het verschijnen van de resultaten van de Dimarso-enquête wordt grote aandacht besteed aan de verspreiding van beide bladen. Voor Tram 81 werd medio 2000 overgestapt op een aparte huis-aan-huis-bedeling (in de plaats van verdeling samen met reclamebladen).

Voor 2001 zou het aantal nummers van zowel “Brussel deze Week” als van “Tram 81” kunnen worden verhoogd: “Brussel deze week” zou 50 maal kunnen verschijnen (van 47 in 1999, 49 in 2000 naar 50 in 2001). Van Tram 81 zouden 11 i.p.v. 10 nummers verschijnen.

De twee communicatie-instrumenten van vzw de Stadskrant moeten verder volgens de vereisten van de kwaliteitsjournalistiek worden ingevuld maar zij moeten bovendien actiever ingeschakeld worden in de basisdoelstellingen voor een Vlaams beleid in Brussel. Naast de vervulling van hun journalistiek-kritische rol binnen de grootstadsvisie, moeten Brussel Deze Week en Tram 81 meer dan voordien ingeschakeld worden in de hoofdstedelijke optiek en dus binnen de doelstelling om een nauwere band tussen Vlaanderen en haar hoofdstad tot stand te brengen. De band Brussel-Vlaanderen moet ook door deze initiatieven sterker uitgedragen worden.

4.3.6. TV Brussel

Ook de regionale zender *TV-Brussel* is een belangrijk informatiekanaal voor de Vlaamse Brusselaars. Sinds enkele jaren zendt de VRT - in het kader van de promotie van Brussel in Vlaanderen - een weekoverzicht van een half uur van de regionale zender uit. Daarnaast worden sinds 1999 de informatieve programma's van TV-Brussel in het Frans en het Engels ondertiteld. Voor de nabije toekomst staat een publieksonderzoek en organisatiedoorlichting van de zender op het programma. Dit kadert in een algemeen onderzoek van de Vlaams-Brusselse media met behoeftestudie, doorlichting van de bestaande media, de definiëring van lacunes, een visie inzake de optimale benutting van dwarsverbindingen.

Het resultaat van deze doorlichtingen en de positionering van de verschillende partners van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie binnen het globale communicatiebeleid zullen de uitgangspunten zijn bij de opmaak van de beheersovereenkomsten met de verschillende partners. Hierin zal naast de promotie van Brussel in Vlaanderen, ook de bekendmaking van Vlaanderen in Brussel en de band Brussel-Vlaanderen een essentieel uitgangspunt vormen.

4.4. Promotie- en informatie m.b.t. het Nederlands in Brussel

4.4.1. Vlaams-Brusselse Taalpromotiedienst

Zowel de Vlaamse Gemeenschap als de Vlaamse Gemeenschapscommissie wensen een promotiebeleid rond het Nederlands uit te bouwen. Voor beide overheden is de oprichting van een taalpromotiedienst noodzakelijk om op een dynamische en vernieuwende wijze de maatschappelijke en strategische aspecten van het Nederlands in Brussel te behartigen en de uitvoering van een taalbeleid structureel en op permanente wijze te verzekeren. Dit beleid

moet ertoe leiden dat de kennis, de kwaliteit, de zichtbaarheid en de positie van het Nederlands verbeteren zodat alle inwoners van Brussel minimaal een passieve, zo mogelijk een actieve en liefst een affectieve kennis hebben van het Nederlands. Deze dienst moet een centraal aanspreekpunt worden met als doel een coördinerende functie op te nemen en acties te ontwikkelen naar het Nederlandstalig onderwijs en naar de organisatie en coördinatie van taallessen (o.m. de heruitgave van de brochure *Spraakmaker*). Ook initiatieven tot sensibilisering van ondernemingen via o.m. taal- en vertaalondersteuning en het uitwerken van campagnes zoals 'Vlamingen, spreek steeds uw taal in Brussel' behoren tot het takenpakket.

4.4.2. Actieplan om de taalwetten te doen naleven

Brussel is grondwettelijk een tweetalige stad. Deze legistische tweetaligheid is een hoeksteen van de staatsstructuur én een toetssteen voor de werkbaarheid ervan. Daarom is de daadwerkelijke naleving van de taalwetgeving een blijvend en belangrijk aandachtspunt van het Vlaams beleid in Brussel.

Dat de taalwetgeving niet altijd wordt nageleefd is bekend. In de gemeentelijke administraties en v.z.w.'s, bi-communautaire instellingen en zelfs de gewestelijke administraties laat de toepassing van de taalwetgeving vaak te wensen over. Het toezicht op de naleving blijkt al evenmin effectief.

Op 22 september 2000 verklaarde de regering zich akkoord met het politieke luik van een actieplan om de taalwetgeving te doen naleven. Dit houdt in dat de Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden gemachtigd wordt om de slechte toepassing van de taalwetgeving te agenderen op de Interministeriële Conferenties Volksgezondheid en Drugbeleid en Binnenlandse Zaken. De uitholling van het zogenaamde taalhoffelijkheidssakkoord zal op de agenda van het Overlegcomité geplaatst worden. Op de Costa zullen de omvorming van de schorsingsbevoegdheid van de Brusselse voogdij over de lokale besturen naar een goedkeuringsbevoegdheid en het principe van de tweetalige ambtenaar i.p.v. de tweetalige dienst ter sprake gebracht worden. Bovendien wordt de federale regering gevraagd overleg te plegen met de Vlaamse minister bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden en Vlaamse Rand m.b.t. de hervorming van de hulpdiensten.

4.4.3. Taalklachtendienst

De oprichting van een taalklachtendienst in 2001 is een onderdeel van bovenvermeld actieplan. Met een permanente dienstverlening m.b.t. advies en informatie rond taalwetgeving en taalconflicten staat deze dienst ter beschikking van de Vlaamse Brusselaars of andere Vlamingen in Brussel. Jaarlijks maakt de dienst een eindrapport over de naleving van de taalwetgeving aan de hand waarvan hij beleidsvoorstellen formuleert.

De dienst heeft ook een ondersteunende functie m.b.t. politieke dossiers rond taalproblematieken. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de te ondernemen acties op de Interministeriële Conferenties van Volksgezondheid en Drugbeleid en Binnenlandse Zaken m.b.t. de niet-naleving van de taalwetgeving. (zie supra)

4.5. *Campagnes*

Vanaf 2001 wordt er een aparte basisallocatie voorzien voor alle uitgaven inzake communicatie. Onder communicatie wordt verstaan alle activiteiten en produkten waarbij de Vlaamse regering, de Vlaamse ministers of de entiteiten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zich rechtstreeks richten tot derden om hun dienstverlening of hun beleid kenbaar te maken of te ondersteunen naar het brede publiek of naar specifieke doelgroepen.

In 2000 werden twee grotere mediacampagnes opgezet die indien ze succesrijk blijken, volgend jaar zullen worden verdergezet.

De campagnes zijn complementair aan de krachtlijnen voor een Vlaams beleid in Brussel.

4.5.1. Wonen in Brussel

Om de drempel voor Vlamingen te verlagen om in Brussel te komen wonen, richtte de Vlaamse Gemeenschapscommissie in 1997 het Infocentrum Wonen in Brussel op. In 2000 zette de Vlaamse overheid een nieuwe mediacampagne rond het Infocentrum op, bestaande uit één golf in het voorjaar en één in oktober. Op 25 januari 2000 werd de campagne afgetrapt met een originele persconferentie in het huis van twee Brusselse Vlamingen waar authentieke Brusselse gerechten geserveerd werden. De campagne bestond uit radiospots, advertenties in kranten en weekbladen en een stand op Batibouw. Daarnaast werd een aantrekkelijke folder met objectieve informatie over Brussel als woon- en leefstad verspreid. Naast de klassieke verdeling via gemeentehuizen, bibliotheken en culturele centra, werd ook een folderuitdeelactie aan zeven kruispunten van belangrijke Brusselse invalswegen en aan de drie Brusselse hoofdtreinstations opgezet. De campagne, die heel wat persweerklink vond, leidde tot een sterke toename van het aantal vragen bij het Infocentrum. In het najaar van 2000 werd de campagne uitgebreid met een TV-spot en een folderuitdeelactie bij een aantal grote Brusselse bedrijven en bij de laatstejaarsstudenten van de Vlaams-Brusselse hogescholen en universiteiten.

4.5.2. Imagocampagne naar anderstalige Brusselaars

Ondanks de actieve en vaak baanbrekende rol die heel wat Vlaamse Brusselaars spelen op het vlak van het economische, culturele en sociale leven en op het gebied van stadsrenovatie, krijgen de Vlamingen in Brussel niet altijd de waardering die ze verdienen. Heel wat anderstaligen, zowel niet-Europese migranten als EU-burgers, leggen de link niet met de Vlaamse Gemeenschap wanneer zij gebruik maken van het Vlaamse aanbod in welzijn, onderwijs, cultuur,... De Vlamingen wordt soms zelfs op een hoopje geveegd met extremisten en racisten. Dit imagoprobleem dient aangepakt te worden.

Daarom start vanaf 8 november 2000 een imagocampagne van de Vlaamse Gemeenschap naar de anderstalige Brusselaars. Dit met nadruk op de Brusselaars van buitenlandse oorsprong. De campagne zal lopen tot in de maand juni 2001. De voornaamste instrumenten zijn 20m²-affiches, affiches, advertenties in de Franstalige pers en in periodieken voor anderstaligen, een radiospot op een Marokkaanse radiozender, een TV-spot op TV-Brussel en Télé-Bruxelles en een folder.

Na deze eerste campagnegolf wordt het project bijgestuurd en uitgediept. De boodschap van openheid naar de andere gemeenschappen wordt niet alleen versterkt via eigen acties en evenementen, zoals een bezoek aan het Vlaamse parlement met belangrijke vertegenwoordigers van de verschillende gemeenschappen, maar ook via de inspanningen van het Vlaams netwerk van instellingen en organisaties. Zij kunnen hiervoor ondersteuning krijgen via de subsidies die in het kader van een projectoproep ter versterking van de actie wordt gelanceerd. Daarnaast zal het belangrijk zijn de anderstalige opiniemakers (journalisten, politici,...) te benaderen en naar een positieve berichtgeving over de Vlaamse Gemeenschap in de anderstalige media te werken.

4.5.3. Mozaïekbrochure

Brussel, een veelkleurig mozaïek is een informatiebrochure in zes verschillende talen (Nederlands, Frans, Engels, Duits, Spaans en Italiaans). Het is een informatieve brochure waarin de Vlaamse Gemeenschap haar rol in Brussel verduidelijkt. In het voorjaar van 2000 werden 30.000 Nederlandstalige exemplaren verspreid bij de Vlaamse middelbare scholen. Vooral de Nederlandstalige brochure heeft veel succes en zal op tijd en stond worden geactualiseerd. Sinds het najaar van 2000 maakt deze brochure ook deel uit van het onthaalpakket van de VGC voor nieuwe inwoners van Brussel.

4.5.4. Spraakmaker

Spraakmaker, is een inventaris van taallessen Nederlands voor volwassen anderstaligen die in Brussel worden georganiseerd. De gids, die veel succes kent, is nu ook beschikbaar op de website DigitaalBrussel (<http://digitaalbrussel.vgc.be>) en zal in 2001 worden geactualiseerd en opnieuw uitgegeven. Dit is een taak voor de stuurgroep die het proces van de oprichting van de taaldienst zal begeleiden.

4.5.5. Bekendmaking nieuwe initiatieven

Initiatieven die in 2001 in werking treden zoals het Vlaams Huis van de Communicatie, de taaldienst en de taaklachtendienst, zullen via campagnes in Vlaanderen en Brussel bekend worden gemaakt.

4.6 Ondersteuning van de Vlaamse Brusselaars via Vlaamse instellingen

Tot slot engageert deze Vlaamse regering zich uitdrukkelijk om financiële middelen te voorzien voor de Brusselse Vlamingen, waardoor er geen discriminaties ontstaan tussen de inwoners van het Vlaams Gewest en de Vlaamse inwoners van Brussel die beiden volwaardig lid zijn van de Vlaamse Gemeenschap.

Bij belastingverminderingen in het Vlaamse Gewest zullen we de nodige creativiteit aanwenden om ook voor de Vlamingen in Brussel via de Vlaamse instellingen een gelijkwaardige inspanning tot stand te brengen. We waarborgen ook de toepasbaarheid van de zorgverzekering voor alle leden van de Vlaamse Gemeenschap.